

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Å R S S K R I F T

F O R

A N K E R H U S

1 9 7 3

Å R S S K R I F T
F O R
A N K E R H U S

1 9 7 3

8

Udgivet af
ELEVFORENINGEN ANKERHUS

ÅRET 1973 blev for såvel institutionen som elevforeningen »Ankerhus« et begivenhedsrigt år, hvor 100 års dagen for Magdalene Lauridsens fødsel den 25. april blev en festdag for os alle.

Det blev også afslutningen på elevforeningens opgave gennem mange år, da vi på denne dag afslørede og overgav mindstenen til institutionen ved dens daværende formand Folmer Dam.

Jeg vil gerne her udtrykke min hjerteligste tak til alle gamle elever for små og store bidrag, som vi gennem de sidste år har modtaget, og hvorigennem det blev os muligt i fællesskab at udføre denne opgave i dyb taknemmelighed til skolens grundlægger.

Året 1973 blev også året, hvor »Ankerhus« mistede sin store pionér, tidligere lærer og forstander Folmer Dam. Udgivelsen af mindeskriftet om Magdalene Lauridsen blev Folmer Dams sidste store opgave. Vi er i elevforeningen meget taknemmelige for dette historiske værk.

At tolke foreningens sidste tak til dens inspirator, rådgiver og støtte gennem en menneskealder kan føles vanskeligt og meget vemodigt. Vi vil savne hans vide udsyn, klare overblik, menneskelige forståelse og lune glimt i øjet.

I dyb ærbødighed: TAK!

Som følge af udgivelsen af mindeskriftet vil årsskriftet 1973 udkomme i en noget formindsket udgave, kun indeholdende de beretninger og mindeartikler m. m., der af hensyn til skolens og foreningens senere historie måtte være af betydning.

Foreningens medlemmer og andre læsere af bladet ønskes en rigtig glædelig jul og et godt nytår!

Henny Bjerre Christensen.

Folmer Dams minde

Selv om Folmer Dam kom over en stor operation i 1963 og delvis overvandt dens følger, var det dog tydeligt, at de sidste 3—4 år af hans levetid tog hårdt på hans kræfter.

Han ville nødigt deltage i lange møder — specielt ville han ikke deltage i aftenmøder.

Når vigtige ting stod på dagsordenen, var han dog stedse i stand til at mobilisere sine kræfter, og man kunne igen en gang opleve den store organisator, den levende debattør, den impulsive for-taler.

Ved 100-års dagen for Magdalene Lauridsen den 25. april holdt Folmer Dam således en glimrende historisk redegørelse for M. L.s liv og virke; og det må heller ikke glemmes, at mindeskriftet med samme titel var hans sidste, skriftlige arbejde.

Også et bestyrelsesmøde den 18. juni gennemførte Folmer Dam, og det var her, han gav meddelelse om sin tilbagetræden som for-mand for institutionens bestyrelse, og efter hans ønske blev Henny Bjerre Christensen valgt som hans afløser.

Også dimissionen den 22. juni deltog Folmer Dam i, og det blev hans sidste offentlige handling for Ankerhus.

I sommerferien blev jeg underrettet om, at han havde fået en mindre hjerneblødning, og efter et kort ophold på hospitalet var det tydeligt, at det gik stærkt tilbage.

Jeg så og talte med ham sidste gang på hans 78 års fødselsdag,

den 18. september. Det var meget vemodigt at se, hvorledes kræfterne og bevidstheden langsomt forsvandt.

Den 20. september klokken fem minutter i tolv middag kom så meddelelsen om, at han var sovet stille ind.

Alle skolens studerende, elever på husholdningsskolen og lærere og medarbejdere samledes i Salen klokken eet, hvor jeg forsøgte at give et indtryk af Folmer Dams liv og virke således:

»Folmer Dam blev født på Bornholm den 18. september 1895 og blev således netop 78 år.

Efter skolegang på Bornholm, der fuldendtes med realeksamen, blev han uddannet ved landbruget, dels på Bornholm, dels på Sjælland, bl. a. i Tjustrup syd for Sorø.

Landbrugsuddannelsen førte ham til Dalum Landbrugsskole ved Odense, hvor han blev elev af den kendte venstrepolitiker Th. Madsen-Mygdal og af botanikeren Jakob E. Lange.

I 1915 rejste Folmer Dam til England for at supplere sin landmandsuddannelse, men efter kort tids arbejde her meldte han sig som frivillig til den engelske hær og gjorde den sidste del af den første verdenskrig med som aktiv soldat.

Han berettede i Ankerhus-årsskriftet for 1970, at han som våbeninstruktør under krigen fik vakt lysten til at undervise — og det skulle senere vise sig at blive hans livsværk.

Efter krigens afslutning kom han i 1919 tilbage til Danmark og påbegyndte studiet til landbrugskandidat ved Landbohøjskolen.

Herfra dimitteredes han i 1922 med det berømte hold, der fostrede så mange forstandere og et par professorer.

Sin kandidat-karriere startede han som lærer på den internationale højskole i Helsingør som medarbejder hos den legendariske Peter Manniche.

Kun et års tid efter flyttede han til Sorø — til Ankerhus som lærer i naturfag og ernæringsfag — og her faldt så hans livsværk i over 50 år.

Det var ikke nogen tilfældighed. Folmer Dams far, seminarieinspektør Peter Dam, blev i 1911 gift med Magdalene Lauridsen, der tidligt havde øje for Folmer Dams store evner.

Han var allerede i årene på Landbohøjskolen Magdalene Lauridsens fortrolige og rådgiver, og det var netop i de år, hvor hun gjorde sin største indsats i offentlige hverv.

Som pædagog var Folmer Dam af formidabel karat. Meget flitig, meget intelligent og skarpsynet, i høj grad inspirerende, men også meget krævende.

Han kunne som få planlægge, gennemføre og følge projekter op.

Mange, ja, alle hans elever gennem de mange år har beundret hans evne til at forene teori og praksis, og han havde den enestående evne at kunne fængsle alle aldersklasser.

Han ejede poesians gave — som et produkt af et dybt bevæge-
ligt sind.

Han har skrevet utallige sange, sketches o. lign., og især hans
sange er for manges vedkommende fremragende. Heldigvis er de
af ham selv samlet i en Ankerhus-sangbog.

Også som faglig skribent i dags- og fagpressen hævdede han
sig smukt.

Hans organisatoriske evner, hans klare fremstilling i en debat
førte ham ind i et omfattende offentligt virke — men aldrig i
partipolitisk virke.

Han var medlem af Statens Husholdningsråd fra dets start som
indenrigsministeriets repræsentant, og han var i en årrække for-
mand for rådets forsøgsudvalg.

Han var med til at starte husholdningslærernes faglige forening
— den, der nu hedder Huslærerforeningen.

Han oprettede efter 2. verdenskrig Nordisk Samarbejdskomité
for Husholdningsundervisning og gjorde en stor indsats på dette
område.

Han var en af de afgørende pionerer i oprettelsen af Nordisk
Husholdningshøjskole, der skulle sikre husholdningslærernes vi-
dereuddannelse, og han sad som den ene af Danmarks repræsen-
tanter indtil 1968.

Han nød megen tillid i undervisningsministeriet såvel blandt
embedsmændene som blandt skiftende ministre.

Denne tillid og hans store erfaring på området var stærkt med-
virkende til, at han kunne gøre en afgørende indsats for at bringe
Sorø Husholdningsskole ud af den krise, der var opstået ved frk.
Vestergaards død og skolens overgang til selveje. Aktionen var
typisk for Folmer Dam. Alle havde mistet troen på sagen, men
han ville ikke svigte den skole, som Magdalene Lauridsen havde
oprettet i 1896.

Hans indsats i frihedskampen 1940–45, som byleder i Sorø,
indtil han måtte flygte til Sverige, er også et karakteristisk træk
af hans indsats og hans forhold til uretten.

For al denne indsats blev han i 1956 hædret med Ridderkorset
og i 1967 med Ridderkorset af 1. grad af Dannebrogordenen.

Han gav hele sit liv for Ankerhus som lærer, som forstander,
som formand for bestyrelsen, som inspirator.

Til det sidste var hans interesse skolens ve og vel.

Hans sidste år og dage blev svære, både for ham selv og fami-
lien.« —

Personlig har jeg samarbejdet med Folmer Dam i ca. 17 år.
Uanset at der naturligvis ikke altid kunne være enighed om en
del problemer mellem en yngre og en ældre leder, er det med dyb
respekt for hans personlighed og hans virke og med vemod, jeg

nu som så mange andre må konstatere, at Folmer Dams virke er endt.

Få dage før den store operation i 1963 besøgte jeg ham på Rigshospitalet i København. Han var klar over, at det *kunne* være sidste gang, vi talte sammen, og han bad mig om at ville overtage hans plads, idet han sagde: »Vi er jo alle så forskellige, men blot vi forsøger at præge virksomheden med den indstilling, der for hver af os er ægte, så skal det nok gå.«

Gustav Nedergaard.

Min broder Folmer

Selv da min broder Folmer var op i halvfjerdserne, og han faktisk nu og da følte alderen trykke — de to sidste år endda meget — bevarede han bestandig træk i sin væremåde og karakter, der var typiske for ham lige fra barndommens dage, og det er ikke for meget sagt, at han en gang imellem kunne virke helt drengeskad selv i sin ganske høje alder!

Fra min tidlige barndom mindes jeg ham med glæde — og tillige med en slags barnlig beundring, fordi han altid var så rig på ideer og initiativ. Vi var jo tre brødre derhjemme i Neksø, og Egil, den yngste, og jeg kunne udmærket være drillesyge over for Folmer, og da kunne hidsigheden hos ham godt tage overhånd, så vi skyndsomst måtte holde op med drillerierne! Det var dog alt sammen i hovedsagen godartet, selv om jeg må indrømme, vi kunne blive vilde og tøjlesløse i visse øjeblikke — og ikke mindst Folmer! Når vi færdedes ude i naturen, var han storslået!

Igennem de mange, mange år, han fik lov at virke på Ankerhus var det ikke sjældent, vi kom i voldsom diskussion om mangt og meget. Ja, undertiden kunne det gå ret hedt til, når både Egil, Folmer og jeg blev ivrige for alvor. Men aldrig nogen sinde har vor uenighed ført til noget i retning af fjendskab eller surhed. Jeg holdt så umådelig meget af Folmer, og netop fordi han altid var den samme i livets omskiftelser og uberegnelige spil, stod vi brødre altid hinanden nær. Men i denne forbindelse må jeg da heller ikke glemme, at det gjaldt sammenholdet i hele søskendeflokken trods forskelligheder i væremåde og opfattelse. Af søstrene stod Eva ham særligt nær i de år, han fik begyndt på efter sin strenge tid i England. Men hun døde jo tidligt. De to betød meget for hinanden i de ganske få år, indtil hun døde i 1921. Hjælpsom var Folmer i høj grad, når det rigtig gjaldt. Dette kan også Margaret bevidne!

Han og søster Karen havde særlige evner fælles i det at kunne skrive lejlighedssange. Der var indhold, humor og poesi over dem. Mor Magda værdsatte som bekendt også Folmer på dette felt. Netop på en skole for unge piger som Ankerhus fik man stor hjælp til underholdning og ved møder af forskellig art gennem den slags opmuntrende bidrag. De sange blev i virkeligheden ofte som en slags krøvderi eller som et åndeligt vitamintilskud! Nu havde Folmer desuden den særlige evne at kunne fortolke tingene og gøre alt så lyslevende både ved foredrag og i sang og digt. For resten kunne han også nu og da optræde som en slags skuespiller, når man opførte amatørskuespil, som det f. eks. var tilfældet med Heibergs »Nej«! Han fungerede som klokker Link og Nico som

hans tilbudte: Sophie. Midt under forestillingen skete der det, at klokker Link i et vældigt hop kom så hårdt ned på det åbenbart meget skrøbelige gulv, at han røg lige igennem med et brag — dog til alt held uden at komme noget til! Og med et helt umiddelbart råb kunne Sophie nu udbryde: »Nej!«

Uforglemmeligt blev også Folmers og Aage Christensens dramatisering af midsommerspillet »Sigeunerblod«... Ja, minderne myldrer frem!

Egil og jeg kaldte gerne Folmer for »Superbror«, og der lå heri ikke blot det, at vi jo faktisk så ham som den initiativtagende og den skabende, men også det rent broderlige i den forstand, at han nu engang var vor store og altid ydende bror gennem livets tilskikkelser. Han havde åbenlyse fejl, som vi jo *alle* har, mere eller mindre udtalte. Han var altid sig selv, den samme. En vidunderlig broder var han, også for Eva, Hjørdis, Karen og tillige i en særlig grad for Margaret, som han gennem sine sidste år netop fik uhyre meget at gøre med, idet de hjalp hinanden med at gennemgå forskellige af Mor Magdas efterladenskaber.

Jeg glemmer aldrig min store, brillante bror Folmer! Også min kone, Elna, stod ham meget nær.

Gunnar Dam.

Marence Tarp udtaler:

Det er vemodigt og et savn, vi ikke har Folmer Dam mere. Et savn, der vel føles af foreninger og institutioner, hvor han også med liv og sjæl gjorde sit arbejde.

Han betød så meget for husholdningssagen, som han gjorde til sit livsarbejde.

Det var Magdalene Lauridsen, der begyndte, skabte husholdningssagen, kæmpede med ildhu på skolen med foreningsarbejdet — også ud over landets grænser.

Folmer Dam førte dette arbejde videre, uddybede det værdigt og lagde det mere videnskabeligt belyst op med de rige evner og den utrættelige arbejdskraft, han ejede.

Folmer Dam var et hjælpsomt menneske, en god kollega og en gudbenådet lærer.

Jeg kom til at stå ham meget nær gennem de mange år på Ankerhus — først som kollega, senere som medleder, efter at fru Lauridsen var trådt tilbage.

Jeg vil mindes ham med stor tak og respekt.

*Børnevennen
Folmer*

Status

Aften. Og stilhed i stuen.
Fjernt lyder transistor-musik.
Selv er jeg fortabt i det fjerne,
tilbage min tanke gik
til fortidens herlige dage,
og frem til min snarlige død
– da rider jeg Stjernehesten
mod en helt anden morgenrød.

Barndom og ungdom og manddom
– syv-otte decenniens liv
i leg, i lære, i virke,
i digtningens tidsfordriv.
Erindringsbilleder tegner
sig klart på min tankes skærm
– så rider jeg Stjernehesten
blandt mindernes tætte sværm.

Så rigt et liv har jeg levet,
tro mod ideernes bud.
At resultatet er blevet
for ringe, Du tilgive, Gud.
Mens kræfter og evner bortsvinder
med kroppens og åndens forfald,
jeg rider dog Stjernehesten
igennem erindringens hal.

Oktober 1972.

Jeg takker Dig, Gud, at Du gav mig
mod til at være mig selv
og arbejde, kæmpe og elske
som mand under Himmelen hvælv.
Jeg takker for evner og kræfter,
til tider fejlagtigt brugt,
men guldsko til Stjernehesten,
når glemselen har mig slugt.

Min Stjernehest venter derude,
kulsort, med guldstjerner besat,
på at føre mig bort fra jorden
til Galaxernes lysende nat.
Måske til Andromeda-tågen,
måske til en ukendt planet,
hvor nye opgaver venter
på manden, der kommer beredt.

Når livet og lyset mig svigter,
min Stjernehest er mig tro,
og jeg – jeg vil ride den lystigt
ad stjernernes regnbuebro.
Og I, mine venner og frænder,
som gjorde mit liv til en fest:
Hver eneste af jer får tildelt
en funkende Stjernehest.

Folmer Dam.

ÅRET 1973

ved GUSTAV NEDERGAARD

Ligesom året 1972 i sidste årsskrift blev karakteriseret som et særligt år for Ankerhus, kan året 1973 også få sådan en karakteristik af følgende to grunde:

1. Vi fejrede 100-års dagen for skolens grundlægger Magdalene Lauridsen den 25. april, med rejsning af mindsten og afholdelse af en meget vellykket mindefest.
2. Institutionens formand gennem mange år Folmer Dam fratrådte sit formandsskab den 1. august d. å., og afgik den 20. september ved døden.

Der er måske noget ganske specielt ved at bemærke disse to begivenheder – 100-års dagen for fru Lauridsens fødsel, og Folmer Dams bortgang.

Det er klart, at ovenstående begivenheder i høj grad har sat sit præg på 1973, men det vil naturligvis være forkert ikke at bemærke, at også de forskellige mindre begivenheder i årets gang, således at de også kan få deres rimelige plads i Ankerhus' historie.

Årets gang

Vi afholdt »studiedage« i november over emnet forurening. – Der er ved at blive tradition for, at vi tager et par dage eller tre ud af den normale skemalagte undervisning, og helliger os et særligt aktuelt problem.

Det blev i efteråret 1972 til nogle studiedage over emnet forurening, hvor vi beskæftigede os både med det globale, det nationale og endda det lokale forureningsproblem. – Det globale blev bl. a. belyst ved foredrag af civilingeniør Lone Dybkjær fra Danmarks Tekniske Højskole, som på en meget levende måde gav os et indblik i den vanskelige situation, som den moderne industri-verden kommer ud i, dels på grundlag af sin energikrise, dels på grund af sin affaldskrise, og specielt på grund af sine befolkningsproblemer. – Det lokale kunne f. eks. belyses ved studium af

Sorøs renseanlæg, og ved at lave en lille undersøgelse over afkastet papir, når man gik en tur fra Ankerhus ind mod Sorø by.

Endelig kan man sige, at debatten om og fremsættelsen af ny levnedsmiddellov netop var aktuel under forureningsdebatten, således at vi fik belyst mange gode problemer.

Det skal nævnes, at arrangementet virkelig var fælles for alle institutionens elever og lærere, idet såvel husholdningsskolens øvelsesskoleklasse som køkkenlederkurset deltog.

Åbent hus

Den 2. november holdt Ankerhus »Åbent hus« for alle, der ville komme, og det blev en publikumsmæssig succes med henved 500 besøgende en ganske almindelig onsdag aften.

De studerendes Råd stod fuldstændig alene for arrangementet, der var vel højst sket en konsultation hos visse faglærere m. h. t. arrangementet, og baggrunden for denne bemærkelsesværdige aktivitet skal ses i den almene uvidenhed, som de studerende ofte møder ikke mindst hos byens borgere og myndigheder m. h. t., hvad en uddannelse til husholdningslærer egentlig går ud på. – Mere direkte årsag var nok også en bemærkning under EF-debatten, hvor Ankerhus-pigerne blev betegnet som en flok bondepiger, man jo ikke kunne tage megen notits af!

Jeg skal love for, at de besøgende, der kom til »Åbent hus«-arrangementet, blev belært om, at uddannelsen spænder vidt fra 1. klasses studier i anatomi og arbejdsfysiologi til 3. klasses undervisning i pædagogik og ernæringslære. – Alt var meget instruktiøst arrangeret.

Vedtagelsen af uddannelsesloven den 7. juni 1972 medførte, at der i efteråret blev afholdt to fælleslærerrådsmøder med vore kolleger fra Suhr.

Den 2. december havde vi således et heldagsmøde her på Ankerhus med deltagelse af både lærere og studerende, der i gruppearbejdsform kom med de første udkast til en uddannelsesbekendtgørelse. –

Vi nærmede os julen 1972, og spørgsmålet blev rejst: hvordan med juleafslutningen? Med ophævelse af kostskolestatus, hvilket betyder, at mange elever hverken bor eller spiser på skolen, kan den slags gode, traditionelle arrangementer komme i farezonen.

Ved behandling i kostudvalg og fællesudvalg var der imidlertid

overvældende enighed om, at juleafslutningen må der ikke pilles ved. – Der blev nu pillet. Nemlig på den måde, at hele juleafslutningen, både spisning, afsyngelsen af julesalmer, juletale, udde-
ling af legater m. v., altsammen blev afholdt i Salen. – Kl. 18 mødtes alle skolens elever og alle skolens lærere for sammen at spise julemiddagen med pastor Jens Christensen og hans kone som hædersgæster. Et nyt indslag i det fælles arrangement var også, at serveringen var overladt lærerpersonalet, og de fleste borde fik da maden fordelt på nogenlunde tilfredsstillende måde. – Tilberedningen af maden, pyntningen af Salen og den efterfølgede oprydning var tildelt andre kategorier. – Jo, det var en udmærket juleafslutning, og vi fik en dejlig frisk julehilsen fra Det hellige Land, hvorfra pastor Jens Christensen netop var vendt tilbage fra en studierejse.

Ingrid Saxtorph, der længe havde været svagelig, sov stille ind lillejuleaften om morgenen i sin lejlighed i »Skrænten«, således som hun havde ønsket det.

Ved en smuk og enkel højtidelighed blev hun den 28. december ført fra hjemmet under overværelse af bl. a. hendes tre sønner og venner fra Sorø og København.

Et langt liv – heraf en stor del givet til Ankerhus – var afsluttet.

I januar måned var såvel 2. som 3. klasse på den sædvanlige praktikanttjeneste, og denne afsluttes jo for begge klassers vedkommende med en eftermiddags praktik-konference, hvor vi får gode impulser dels gennem praktikanternes oplevelser, dels ved at deres praktik-værter besøger os og bringer deres erfaringer fra arbejdsområderne.

Som noget nyt i dette undervisningsår var der øvelsesskole fra februar – altså en gentagelse af det 4-mdr.s kursus fra august, og som en direkte følge af øvelsesskolens godkendelse under hus-
holdningsskolen. Denne øvelsesskoleklasse medførte jo nye problemer m. h. t. netop anvendelse som øvelsesskole, men jeg tror, vi fik valgt en rigtig løsning. De studerende i 2. klasse gjorde tjeneste som observatører i øvelsesskolen, og i sidste del af terminen var de sammen med lærerne i fuld gang med at planlægge øvelsesskolen fra august 1973 på baggrund af deres erfaringer

Øvelsesskole
fra februar

med øvelsesskolekurset fra februar. – Det er ganske givet en udmærket pædagogisk træning, at man først som observatør får lov til at leve med i en igangværende undervisningsplan, og dernæst selv får lov til at planlægge et tilsvarende kursus, og som det allervigtigste: får lov til at gennemføre dette kursus.

Det er både studerendes, læreres og også øvelsesskolens leder og læreres indtryk, at denne form for øvelsesskolevirksomhed er yderst givende.

Det var jo også første år, hvor vi havde erfaring med en forårstermin fra januar til juni, og det er både mit og andres indtryk, at terminen var en god og rolig arbejdsperiode, hvor bl. a. 3. kl. på en fornuftig måde kunne få samlet de store, afsluttende fag sammen inden eksamen i maj-juni.

Det skal dog også nævnes, at vi i begyndelsen af januar havde eksamen i køkkenarbejde efter den nye form, der går ud på, at de studerende i en skriftlig del på 1½ time skal planlægge og strukturere deres opgave, og dernæst gennemføre opgaven den påfølgende dag.

25. april
1972

Så nåede vi frem til den 25. april, der jo er grundig omtalt andetsteds i årsskriftet, det skal blot her nævnes, at alle gode kræfter blev sat i sving med planlægning, med gennemførelse og deltagelse i den udmærkede fest, som den 25. april blev.

Der var jo et betydeligt forarbejde både m. h. t. mindstenens transport hertil, dens opstilling og endelig de forskellige praktiske arrangementer i forbindelse med 100-års dagen.

Dimission
juni 1973

Vi skulle for første gang afholde dimission i juni måned, og selve dagen oprandt fredag den 22. juni.

I forvejen havde 3' klasse fejret den sidste skoledag den 25. maj med at afhente lærerne i hestevogn, og et festligt kaffearrangement blev afviklet i Regenskantinen. Det skal ikke skjules, at det var vidunderligt at afholde dimission på en så dejlig sommerdag, som den 22. juni viste sig at være, og jeg tror, alle var vældig glade for arrangementet, der forløb helt efter de gode gamle traditioner. – Afgangsklassen havde ganske vist af deres kammerater i 1. og 2. klasse fået at vide, at disse ikke havde tid og lyst til at hjælpe med ved det praktiske arrangement; men afgangsklassen tog situationen i stiv arm – de lavede selv alle

forberedelserne og serverede ved dimissionsfrokosten. – Bravo for det!

Dimissionen forløb i øvrigt udmærket, og de 41 dimittender blev spredt over hele Danmark, og et betydeligt antal af dem havde trods alle vanskeligheder fået stilling inden dimissionen, – hvorledes det egentlig er gået med resten i den mellemliggende tid, har vi ikke noget klart overblik over. Vi måtte indstille os på at have eksamen efter dimissionen, nemlig for 1. og 2. klasse, inden vi kunne holde sommerferie.

Der var i sommerferien 1973 ikke mindre end 3 hold unge piger under Midtsjællands Landboungdom, som afviklede deres kurser i Moderne Husførelse i alt 62 elever, som befolkede både husholdningsskolen og seminariet i juli måned. – De havde det vidunderligt, men det var midt i den allervarmeste periode, og det siger jo ikke så lidt i 1973.

Ferie-
kurser

Der var i øvrigt nok at se til i sommerferieperioden, dels med de vedligeholdelsesarbejder, som nu må gennemføres i slutningen af juni og juli måned, i modsætning til tidligere, hvor april måned var »reparationsmåned«. Hertil kom, at nybyggeri på husholdningsskolen også skulle færdiggøres i juli måned.

Vedligeholdelsesarbejderne i dels juli, dels fortsat i august-november, har omfattet følgende:

Modernise-
ring og ved-
ligeholdelse

1. Ændringer af ventilation og installation af nyt stinkskab på laboratoriet.
2. Modernisering af opvaskeafdelingen i Tekniklokalet.
3. Ændring af den tidligere såkaldte »blå stue« ved ØK til garderobe for ØK, Salen og lærerværelset.
4. Indretning af et hyggeligt lærerværelse i ØKs spisestue med boghylde-arrangement, lænestole og gode møde- og arbejdsborde.
5. Indretning af kontor til den nye sekretær/kasserer i det gamle lærerværelse.
6. Asfalteringsprojektet fortsat, bl. a. ved Regensen og Modelkøkkenet.

Hertil kommer så som tidligere nævnt, gennemførelse af institutionens byggeetape 1,2 – undervisnings- og køkkenpavillon på husholdningsskolen.

Ny pavillon
på hushold-
ningsskolen

Efter meget store vanskeligheder i forårmånederne med dels strejke, dels byggefirma­krak, kom der fart i byggeriet i juni-juli måned, og det blev nødtørftigt færdigt til 1. august. Såvel Nanna Hør­lück som jeg måtte derfor i juli måned være til rådighed, når problemer opstod.

Nyt skoleår
fra august

Den 15. august mødte 3 nye klassere således:

28 studerende i 1. klasse,

31 studerende i 2. klasse og endelig

25 studerende i 3. klasse.

Dette er jo en ret betydelig nedgang i det samlede antal studerende på seminariet, når vi blot sammenligner det med 125–135 studerende for 4–5 år siden. – Et nyt skoleår har altid sine problemer med indkøring af ny undervisningsplan, med start af øvelsesskole og meget andet, men heldigvis har vi en rutineret lærerstab og en absolut positiv indstilling fra studerende og elever, således at problemerne faktisk klares meget let.

Kostskole-
problemer

Kostafdelingens økonomi er anstrengt. – Dette faktum kan ikke bortforklares efter studium af de to sidste regnskabsår. Det var allerede omtalt i sidste årsskrift, og vi havde vel nok håbet, at tilgangen til kantinen ville have været større, end det nu er konstateret.

Årsagerne? – Ja, det er for det første færre studerende, det er flere udeboende studerende, og heraf følgende ringere benyttelse af kantinen, end vi havde forventet. På et bestyrelsesmøde i juni måned blev det besluttet at nedsætte et særligt udvalg til at se på kantinedriften og fremkomme med forslag til en rationalisering.

Udvalget har arbejdet intenst, og vi når vel nok frem til en driftsmåde, hvor det kan køre rundt, men en vanskelig sag er det. Det skal også nævnes, at Skovhyttens og Skræntens fremtid ikke er afklaret, når bidraget til denne årsberetning skrives. De to afdelinger er f. t. beboet af elever på det Erhvervsfaglige Grunduddannelseskursus, som kører på Husholdningsskolen fra august til jul, men efter den tid er Skovhytten og Skrænten faktisk ubenyttede. – Vi har ansøgt undervisningsministeriets bygningskontor om tilladelse til at sælge Skrænten og omdanne Skovhytten

til en undervisningsafdeling, men vi har ikke fået svar på denne anmodning endnu.

De studerende på seminariet rettede i maj måned en henvendelse til bestyrelsen om ændring af de gældende ordensregler. Husorden

Efter behandling i forretningsudvalg og diskussioner mellem forskellige instanser, blev sagen behandlet indgående på bestyrelsesmødet i juni måned.

Det blev her besluttet at nedsætte et særligt udvalg med repræsentation fra både bestyrelse, lærerråd, ledelse og studerende. Dette udvalg har i fællesskab udformet retningslinier for husorden på seminariet. – Forslaget er vedtaget i alle instanser og er nu trådt i kraft. Det betyder, at man lægger et større ansvar over på de studerende, både hvad det almindelige samkvem på kostafdelingen angår, og ved afholdelse af eventuelle fester. Der er ingen direkte forbud, men derimod retningslinier, der skal tages hensyn til, såvel ud fra et kammeratligt hensyn, men også et hensyn til institutionen i øvrigt. – Det vil ikke være rigtigt i en betretning som denne – der jo altid har haft historisk betydning – at lægge skjul på, at de nye »husordensregler« i virkeligheden bryder med den gamle tradition, at der ikke må nydes nogen form for alkoholiske drikke på skolen.

Som allerede nævnt i sidste årsskrift har to af de mangeårige medarbejdere i året taget deres afsked fra institutionen. Det var sekretær, kasserer, lærer i kostberegning m. m. frøken Thea Rasmussen, der pr. 1. maj ophørte med sin over fyrretyveårig gerning på Ankerhus. Hun blev fejret af lærerstaben ved en lille sammenkomst på Kongebrohuset, og mange har i øvrigt sendt en venlig tanke til frk. Rasmussen ved hendes afgang fra Ankerhus, og vi har savnet hendes sikre overblik og meget store erfaring i mange situationer. Lærere og medarbejdere

Hun er blevet efterfulgt af en mandlig sekretær/kasserer, Poul Ancher Kofoed fra Slagelse, der efterhånden er godt inde i den mangeartede virksomhed, som Ankerhus jo må siges at være.

Den anden faste medarbejder, der har forladt os i årets løb, er Ester Pedersen.

Hun tog sin afsked pr. 1. august 1973 for at nyde en førepensionisttilværelse. – Ester Pedersen blev dels fejret ved en festlig

lærerkomsammen kort før dimissionen, dels ved dimissionen. Heldigvis ser vi jo af og til både Thea Rasmussen og Ester Pedersen, der begge bor i deres tidligere bopæl.

Ester Pedersens stilling er ikke besat af hensyn til ændring i forbindelse med ikrafttræden af den nye uddannelse fra august 1974; derimod er Inge Møllers timelærerstilling i køkkenarbejde blevet besat med en vikar, nemlig Kirsten Kuhr Pedersen – uddannet Ankerhus 1970. – Inge Møller er sammen med sin mand flyttet til Møen, hvor Jørgen Møller har fået ny stilling under Sukkerfabrikkerne.

Endvidere har indretningsarkitekt Lisbet Allesøe, afløst Inger Raaschou som timelærer i boligindretning.

Jeg har allerede i denne årsberetning nævnt Folmer Dam og Ingrid Saxtorphs bortgang, men der er endnu 2 af Ankerhus' gode støtter, som i dette år er gået bort.

Agnes Eliasson døde den 5. september, således som omtalt andetsteds i årsskriftet, og den 12. juli døde sagfører *H. C. Langkjær*, der gennem mere end en menneskealder har været først fru Lauridsens og derefter institutionens juridiske rådgiver — og her til kan føjes: *meget nære ven*.

Vi véd alle, at der ikke er så lang en periode til den 1. august 1974, hvor lov nr. 298 af 7. juni 1972 om uddannelse af husholdningslærere træder i kraft. Hvad er der sket i planlægningsmæssig henseende i året 1973?

Der er for det første sket det, at der er udsendt en bekendtgørelse om optagelsesbetingelserne ifølge den nye lov, og disse går i korthed ud på, at ansøgere med HF-eksamen i enkeltfag – og her drejer det sig om matematik, om kemi, om biologi og fysik samt engelsk – har adgang, og det samme gælder alle ansøgere, der har fuld studenter- eller HF-eksamen uanset grenvalg.

Dernæst fik vi den 5. oktober tilsendt et skitseforslag til uddannelsesbekendtgørelse, og dette forslag er behandlet ved flere lærermøder og skal nu behandles på direktoratsplan den 1. novbr. Derefter skal så følge nedsættelse af fagudvalg og et meget omfattende og intenst arbejde forestår i slutningen af 1973 og i første halvdel af 1974.

Vi håber alle, at det ved fælles hjælp må lykkes at organisere

en uddannelse, der vil være til gavn for både de studerende, de uddannede fra seminarierne, men i høj grad også for det samfund, de skal tjene. – Det skal ikke skjules, at vi står over for meget store afgørelser, og det skal heller ikke skjules, at jeg personligt føler, at der nu er lagt et meget stort ansvar over på os, der nu skal føre Ankerhus videre uden at have støtte og råd fra forgængerne med den store erfaring. Jeg er dog sikker på, at den nye bestyrelse under ledelse af Henny Bjerre Christensen såvel som lærerstaben og de studerende vil være villige til en indsats, hvorfor vi håber, at det må lykkes os at føre skolen og uddannelsen videre.

Usikkerheden er jo desværre blevet et tidsbillede for det samfund, vi lever i. Arbejderen føler sig usikker, fordi produktionen lægges om. Læreren føler sig usikker, fordi en ny lov om den pågældende skole altid ligger ved næste hjørne. Skatteborgeren føler sig usikker, for ingen véd, hvilke fradragsregler der vil være gældende fra næste skatteår.

Nok går udviklingen hurtigt, og nok er det et dynamisk samfund, vi lever i, men det er, som om vi ikke rigtigt magter at sætte den faktor, der hedder trivsel, i højsædet. Det må vi vist tænke lidt mere på i de kommende år.

Jeg vil hermed rette en hjertelig tak til alle instanser ved institutionen Ankerhus for et godt og gnidningsløst samarbejde i året 1973.

ÅRET 1973

ved NANNA HØRLÜCK HANSEN

Året kan for husholdningsskolen karakteriseres som et år med mange forskellige aktiviteter og kursustilbud, nogle endog af historisk betydning.

Efterårs-
kurserne
1972

Køkkenlederkurset på 5 mdr. afsluttedes til jul med en lille julehøjtidelighed, og et farvel og på gensyn om et år. Inden eleverne nåede dertil, var der dog andre begivenheder, bl. a. en meget hyggelig forældrefrokost, arrangeret og udført af eleverne, og desuden de afsluttende prøver i fagene hygiejne og praktisk madlavning.

Øvelsesskolen, der rejste fra skolen midt i december, havde egen juleafslutning. Elevsammenholdet var fint, hvilket bl. a. gav sig til kende under elevmødet ved et talstærkt fremmøde – det var dejligt.

Afsluttende
køkken-
lederkursus

Husholdningsskolen havde påtaget sig undervisningen på det sidste 1 måneders afsluttende kursus for køkkenlederelever fra Husassistenternes Fagskole. Herefter vil det afsluttende i en overgangsperiode være 3 mdr., og senere 5 mdr. Mandag den 29. januar dimitteredes de 42 køkkenledere ved en festlighed i salen. Beviserne blev overrakt af Fællesudvalget for Huslig Uddannelse's formand Ester Frandsen.

Øvelses-
skolen i
februar

Holdet begyndte først i februar med 13 elever, bl. a. en afrikaner. Happiness er nu ekstraordinært studerende på seminariet. Holdet havde meget forskellige forudsætninger, men eleverne forstod at værdsætte de fordele, et sådant kursus har. De seminariestuderende havde, som observatører, lejlighed til at se de muligheder, en niveaudelt undervisning giver.

Forkursus
for køkken-
lederelever

Forkurset fra maj sluttede sidst i juni. Også dette køkkenlederkursus har historisk betydning, idet det var det første og sidste af sin art på Ankerhus.

Forkurset havde 30 elever, nogle med megen praktisk erfaring.

Øvelsesskolen februar 1973

25 elever påbegyndte skolens andet 5 mdr.s kursus. Det var en glæde for lærerne at kunne undervise på et kursus, der ikke var den første af sin art på Gl. Ankerhus.

Køkken-
lederkurset
i august

Eleverne er meget positivt indstillede, og interesserede i deres opgaver; dette viste sig bl. a. ved elevmødets bespisning. Eleverne havde til opgave at planlægge, budgettere og gennemføre det praktiske arbejde; de klarede opgaven fint med hensyn til madlavning, borddækning m. v.

Vi måtte tidligt meddele, at der desværre ikke var plads til mere end 20 elever, trods mange forespørgsler. Undervisningen

Øvelses-
skolen
i august

Forkursus maj 1972

5 mdr.s køkkenlederkursus august

forestås af 3. seminarieklasser, praktiklærerne er som sidste år, husholdningsskolens lærere og seminariets lærere.

**Køkken-
lederud-
dannelsen**

I forbindelse med køkkenlederuddannelsens omlægning pr. 1. januar 1974 har Bente B. Jegstrup arbejdet i en gruppe, der har til opgave at udarbejde nye undervisningsplaner. Omlægningen af uddannelsen medfører, at uddannelsen ændres til: 1 års praktik – 5 mdr.s skole – 1 års praktik – 5 mdr.s skole.

**Erhvervs-
faglig
grundud-
dannelsen**

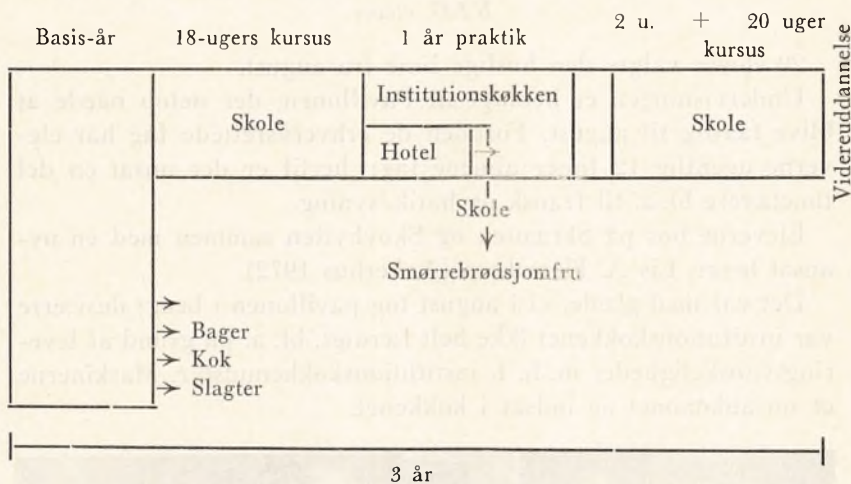
De erhvervsfaglige grunduddannelser er en forsøgsundervisning. Formålet er at tilrettelægge et 12-årigt uddannelsesforløb som alternativ til bl. a. »mesterlæren«. Uddannelsen bygger på 9 års skolegang. Et af de 6 hovedområder inden for disse uddannelser er levnedsmiddelområdet.

Øvelsesskole august 1973

Alle hovedområder har et basisår, der beskæftiger sig med alle fag, der er fælles for hovedområdet. Der er i basisåret valgmuligheder, således at eleverne kan vælge de fagområder, de specielt ønsker at arbejde med. Der er desuden afsat ca. 12 timer ugentlig til almene fag. Efter basisåret opdeles eleverne efter fagområde svarende til f. eks.: bager, slagter, kok, huslig linie (køkkenleder, husholdningstekniker, smørrebrødsjomfru, rengøringsassistent) m. m.

Den huslige linie er opbygget som skitseret nedenfor:

Husholdningsskolen blev i april måned forespurgt, om man pr. august ville tilbyde kursus for den huslige linie inden for levnedsmiddelområdet under de erhvervsfaglige grunduddannelsers forsøgslov. Ankerhus' bestyrelse sagde ja til samarbejdet, og derefter begyndte den planlæggende del af kurset fra vor side. Skolen skulle frigøre 2 lærere til at målbeskrive kurset og de enkelte fag.

Med dette arbejde og det efterfølgende kursus for øje ansatte skolen pr. 1. maj Helle V. Borck (Suhr 72). Derudover deltog Merete Mørk Madsen og jeg selv sammen med en lærer fra smørrebrødsskolen i arbejdet vedrørende den pædagogiske planlægning.

Erhvervsfaglige grunduddannelser på Ankerhus

N.F.G. elever

20 elever valgte den huslige linie fra august.

Undervisningen er henlagt til Pavillonen, der netop nåede at blive færdig til august. Foruden de erhvervsrettede fag har eleverne ugentlig 12 timer almene fag; hertil er der ansat en del timelærere bl. a. til fransk og batik/syning.

Eleverne bor på Skrænten og Skovhytten sammen med en ny-ansat lærer, Lis A. Henriksen (Ankerhus 1972).

Byggeriet

Det var med glæde, vi i august tog pavillonen i brug; desværre var institutionskøkkenet ikke helt færdigt, bl. a. på grund af leveringsvanskeligheder m. h. t. institutionskøkkenudstyr. Maskinerne er nu ankommet og indsat i køkkenet.

Indvielse af pavillonen

Indvielse af pavillon

Forstanderboligen på skolen er sat i bero, bl.a. fordi frednings-sagen med hensyn til »trekanten« ikke er afklaret.

Vi har derfor selv pr. 15. august købt hus, Peter Damsvej 27, til overtagelse 1. november.

4 lærere ved indvielsen af pavillon

Lærerne

Husholdningsskolens lærerstab er nu:

Fuldtidsansatte lærere: Mary Sibbern, Bente B. Jegstrup og jeg selv.

$\frac{3}{4}$ -tidsansatte kvotalærere: Ruth V. Jensen, Helle V. Borch og Lis Henriksen.

$\frac{1}{2}$ -tidsansat kvotalærer: Merete Mørk Madsen.

Fast timelærer: Sofie Larsen.

Derudover er der ansat en del timelærere til bl. a. eleverne under erhvervsfaglige grunduddannelsen (NFG) og øvelsesskolen.

Der er specielt i år grund til at takke samtlige ansatte for det store arbejde, der er lagt i forbindelse med de mange kurser. Uden den meget positive indstilling ville det ikke have været muligt at gennemføre så mange forskellige kursustyper på tilfredsstillende måde.

Elevmødet 1973

Lørdag den 1. september 1973 – elevmødedag – ledsaget af silende regn fra morgenstunden.

– Det var, som man kunne fornemme, at selv Vorherre ville hjælpe os med at gøre elevmødet 1973 anderledes end tidligere elevmøder – og elevmødet i år var anderledes!

På indbydelsen kunne man læse, at bestyrelsen på et møde meget indgående havde drøftet den megen diskussion, der har været omkring elevmødet, dets økonomi og visse dele af den praktiske afvikling. Vi besluttede i bestyrelsen, at vi forsøgsvis i år ville afholde elevmøde som 1-dagsmøde, nemlig den første lørdag i september måned.

Vi var selvfølgelig meget spændte på, hvordan denne beslutning ville blive modtaget; men hvis man skal dømme ud fra deltagerantallet, må det siges at have været en ubetinget succes. Ca. 200 havde tilmeldt sig til eftermiddagskaffe og ca. 170 til middag – det sprængte næsten alle rammer, men som jeg skrev sidste år: – hvor der er hjerterum, er der husrum – og det vil kun glæde os, at se lige så mange til næste år.

Men hvordan formede denne dag sig?

Kl. 13.15 samledes vi alle i Salen, hvor Henny Bjerre Christensen åbnede mødet og samtidig bød velkommen til foredragsholderen. Husholdningsinspektør Edith Kjærsgård skulle tale om »Husholdningsskolen i fremtidens uddannelsessystem« – et uhyre aktuelt emne, og på tilhørernes interesse var man ikke i tvivl om, hvor meget dette spørgsmål optog den enkelte.

Derefter var der kaffepause, og der var sat god tid af til dette vigtige punkt – vigtig, fordi der også skal være tid til at snakke sammen ved et elevmøde.

Egentlig havde vi fra bestyrelsens side forestillet os, at kaffen skulle have været indtaget i det fri, men måske netop derfor kom den milde regn, så vi rykkede indenfor i henholdsvis Modelkøkkenet, Sognekøkkenet, Regensskolestuen, avisstuen på Regensen og kantinen. Arrangementet foregik både stående og siddende, da pladsen jo ikke tillader den finere opdækning, men det hele virkede så dejligt utvungent, snakken gik lystigt, og alle lod til at have det rart.

Kl. 16 vandrede en stor skare til auditorium II for at overvære generalforsamlingen. Andre ville hellere sludre, medens andre igen ville rundt og se alle de forandringer, der er sket på Anker-

Elevforeningens gave til institutionen

Magdalene Lauridsens 100 års dag

Grundlæggeren af Ankerhus Husholdningsseminarium og Husholdningsskole, fru Magdalene Lauridsen, ville være fyldt 100 år onsdag den 25. april 1973, og på selve dagen rejstes en mindesten for fru Lauridsen på Ankerhus.

Afsløringen af den store mindesten i bornholmsk granit og den forudgående festlige sammenkomst i Salen var højdepunktet på 100 års dagen for skolens grundlægger.

Fra nær og fjern var gamle elever kommet til Sorø for sammen med medlemmer fra slægten Lauridsen og Dam og en lang række indbudte gæster, at mindes en pionérgerning, der har sat sig spor i næsten ethvert køkken i de nordiske lande.

Ved sammenkomsten i Salen vekslede taler med sang og musik. Rektor Gustav Nedergaard bød velkommen i den smukt pyntede sal, efter at Emma Seide Leths duo havde indledt med en musikalsk afdeling. Og efter at have sunget »Udrundne er de gamle dage« fortalte Folmer Dam træk af Magdalene Lauridsens historie.

Første gang jeg mødte Magdalene Lauridsen, var som 13-årig feriedreng på Ankerhus. Jeg var meget imponeret af, at en dame kunne have så meget jord, så store huse og så mange mennesker – mest piger – der adlød hendes mindste vink. Det var hendes medfødte autoritet, jeg uden at realisere det var impo-

neret af. Ikke at hun gik rundt og brugte mund. Alt gik, som det var smurt, og kun nu og da dukkede hun op i have og mark – hvor feriedrengen holdt til – og dirigerede en eller anden mere end almindeligt vanskelig operation med sin stok, der allerede dengang sammen med den meget originale, nærmest spandformede sorte hat kendetegnede hende. Jeg hjalp til i mark og stald og have med stor lyst, for jeg ville være landmand, når realeksamen var overstået, og da jeg lidt modstræbende vendte næsen hjemad, gav hun mig 20 kr., som blev brugt til erhvervelse af min første salonriffel. Også denne impulsive pengegave var karakteristisk for Magdalene Lauridsen. Hun var nok økonomisk, men aldrig påholdende.

I sommeren 1914 og vinteren 1915 var jeg igen på Ankerhus, men nu som velmeriteret landbrugsmedhjælper. Magdalene Lauridsens gamle far, Anders Lauridsen, havde solgt fødegården i Jylland og tilbragte nu sit otium med at drive de til Ankerhus hørende 20 tdr. land med 2 russerheste, 4 køer, en halv snes svin og et hundrede høns. Anders Lauridsen var en djærv, højskolepræget jysk bondemand, deltog selv trods alderens tryk i det praktiske arbejde og ledede landbruget med stor omhu. En af mine onde drømme – gentaget ofte gennem årene – var en irettesættelse fra bedstefar: »Folmer, du har glemt å gi æ bæjster vand« – naturligvis en kardinalsynd. Fru Lauridsen så vi ikke meget til – hun administrerede, underviste og rejste til mange møder. Så blev der spændt for jumben, og bedstefar eller jeg kørte husets frue til stationen. Bedstefar var også overpedel og jeg hans højre hånd. Vi havde vort eget vandværk til håndkraft, og hver morgen brugte jeg en lille times tid til at pumpe vandbeholderne fulde. De gammeldags retirader skulle tømmes daglig, komfurer og kakkellovne skulle forsynes med fast brændsel, og da Ankerhus ikke havde elektricitet, skulle alle lamper fyldes op med petroleum – men det var dog pigernes opgave.

Tilværelsen var – efter vore dages målestok – meget primitiv, men dette var en selvfølge herude på landet, og alle tog besværlighederne med humør. I disse første år af første verdenskrig var rationeringen endnu lemfældig, men priserne steg med ekspresfart, og havde Ankerhus ikke haft landbruget og den store have, ville økonomien være næsten umulig at klare. Her viste Magdalene Lauridsens tidligt vakte og af dr. Mikkel Hindhede inspirerede interesse for dyrkning og konservering og rigtig anvendelse af havens og markens produkter sig af uvurderlig betydning.

Efter 3^{1/2} år i England begyndte jeg i efteråret 1919 studiet til landbrugs-kandidat. Jeg ville være forsøgsmand. På det tidspunkt var Magdalene Lauridsen et årvågent medlem af den tids varedirektorat – Den Overordentlige Kommission – og kom jævnlig til København. Hun gjorde mig til sin fortrolige, fortalte mig i »Snapstinget« om kommissionens forhandlinger med hendes egne kommentarer, og jeg fik et stærkt og varigt indtryk af hendes enestående indsats for at give forbrugerne, især husmødrene, de bedst mulige betingelser. Kommissionens formand, departementchef Riis-Hansen, og dens førende økonomiske ekspert, professor Wilhelm Birch, var hendes gode venner og påvir-

kede hendes tankegang, så hun følte sig overbevist om, at vejen frem for husmødrene gik gennem en organiseret indsats fra deres side med politisk sigte.

Hun tabte dog aldrig sit egentlige mål af syne: At alle unge piger fik en passende uddannelse i hjemmets gerning. Hun havde i 1895 oprettet den første husholdningsskole, nu var der 20 med ca. 2000 elever årlig. Hun havde i 1899 startet vandrekursus for landhusmødre under landboforeningernes og husmandsforeningernes administration; hun havde overbevist venstrepolitikeren Klaus Berntsen om, at der burde oprettes kommunale efterskoler med også husgerning som fag, havde set en lov herom gennemført i 1914 og oprettet det første kommunale kursus under denne lov i Sorø. Men alt dette var hende ikke nok. Hun havde endnu 3 store ønsker: En konsulenttjeneste for landets husmødre på linje med landbrugets – det måtte blive organisationernes sag, og den blev i løbet af tyverne og trediverne en realitet. At få gennemført en lov om vederlagsfri, frivillig fritidsundervisning også i husgerning, altså en gennemgribende udvidelse af den eksisterende aftenskole, og ved at løbe storm på ministre og folketingsmedlemmer fik hun allerede i 1926 en sådan lov gennemført og blev selv undervisningsministeriets konsulent i sager vedrørende husholdningsaftenskolen. Og endelig ønskede hun husgerningsundervisning gjort obligatorisk for pigerne i folkeskolens 6. og 7. klasse, hvilket i princippet blev vedtaget af rigsdagen i 1937, men først for alvor effektueret i årene efter anden verdenskrig. – På sin husholdningsfaglige ønskeseddel havde hun nogle vigtige, omend mindre omfattende reformer. Hun ønskede husholdningsskolerne ligestillet med landbrugsskolerne i tilskudsmæssig henseende. En lovhjemmel herfor eksisterede ikke, og loven herom i 1931 gav kun delvis dækning for Magdalene Lauridsens ønsker. Det skete først i 1942, da Jørgen Jørgensen som undervisningsminister fik et stort lovkompleks vedtaget vedrørende en række skoleformer, deriblandt husholdningsskoler og husholdningsseminarier.

Magdalene Lauridsen havde naturligvis forlængst gjort sig klart, at alle hendes planer om undervisning og oplysning på husholdningsområdet forudsatte en tilstrækkelig stor stab af veluddannede lærerkræfter. Som medlem af en kommission om uddannelse af husholdningslærere nedsat i 1918 gik hun stærkt ind for oprettelse af en Statens Husholdningshøjskole, og kommissionens betænkning af 1920 anbefalede da også en sådan, der skulle give en 3-årig uddannelse, hvoraf det ene år i en skole på landet. Det havde sikkert været en lykkelig løsning – men riget fattedes også dengang penge, og regeringen opfordrede de 3 private husholdningsseminarier til at fortsætte uddannelsen med et beskedent statstilskud og som en 2-årig, af staten anerkendt og kontrolleret uddannelse. Det gik seminariernes ejere med til – Magdalene Lauridsen dog på betingelse af, at Ankerhus fik tildelt et statslån til opførelse af en tidssvarende seminariebygning. Dette opnåede hun, og på hendes 50 års fødselsdag blev den nye hovedbygning på Ankerhus indviet. Indvendig er den i de sidste 10 år gennemmoerneret, men i det ydre står den uforandret som en smuk og værdig del af de skønne omgivelser.

Da den 2-årige, statskontrollerede uddannelse af husholdningslærere i

1922 blev en realitet, var jeg lærer og landbrugsforvalter på Den Internationale Højskole, hvor jeg befandt mig godt. Men Magdalene Lauridsen manglede nu en lærer i naturfag og overtalte mig til at overtage en lærerstilling på Ankerhus sammen med forpagtning af landbruget fra april 1922. Jeg giftede mig med min stadig charmerende kone, vi fik en søn, og så var min videre skæbne beseglet. Jeg blev både i undervisningsarbejdet og i Magdalene Lauridsens udadvendte, omfattende aktivitet hendes næstkommanderende. Det var for os begge en fascinerende opgave. Lærerindeuddannelsens teoretiske side skulle rekonstrueres fra grunden af og på fornuftig måde forbindes med dens praktiske, økonomiske og pædagogiske områder. Fru Lauridsen var i disse første år af tyverne på færde overalt, dukkede op midt i undervisningen, fulgte den opmærksomt og knyttede på tomandshånd sine kommentarer dertil. Hun var på mange måder den ideelle skoleleder. Sprudlende af ideer, som hun forelagde elever og lærere og så overlod til dem i fællesskab at få ideerne realiseret – og det var meget få, der ikke kunne gennemføres. Hun administrerede skolen under meget vanskelige økonomiske forhold, men fik altid på en eller anden måde skaffet de nødvendige midler til udvidelser og forbedringer. Hun krævede meget af sit personale, men skånede aldrig sig selv. Hun var venlig og forstående over for de svage blandt elever og personale, men reagerede hurtigt og kraftigt mod manglende vilje i arbejdet. Over for landevejens farende svende havde hun varm, menneskelig forståelse og indrettede et »hjerterum«, hvor ingen gik forgæves efter et måltid mad eller en kontant håndsrækning. I mindeskriftet findes gengivet et takkebrev til hende fra en af landevejsridderne.

Medens seminariet og husholdningsskolen Ankerhus trivedes som aldrig før under hendes ledelse i de økonomisk vanskelige år i trediverne, arbejdede hun for fuld kraft med projekter til fremme af kvindernes stilling i samfundet. For at stimulere deres politiske interesse udgav hun et tværpolitisk blad »Tidens Røst«, hvori hun gik stærkt ind for valg af kvinder til rigsdag, amtsråd og kommunalbestyrelser. Senere stiftede hun med støtte fra mange fremragende kvinder »Hjemmenes Forbund«, ligeledes tværpolitisk og med en ugeavis som talerør. Hun gik helhjertet ind for kvindelige præster, var under Danmarks besættelse stærkt nationalt indestillet og gik efter krigens afslutning med stor iver ind for Sydslesvigs genforening med Danmark; og det var hende en stor skuffelse, at denne ikke blev virkeliggjort; men interessen for arbejdet i Syd-slesvig bevarede hun til sin død i 1957.

Også på det nordiske samarbejdes område ydede Magdalene Lauridsen en betydningsfuld indsats. Efter at have stiftet »Foreningen af Husholdningslærere og -lærere« i 1906 fik hun som formand for denne indbudt husholdningspædagoger og andre pionerer på husholdningsbevægelsens område fra de øvrige nordiske lande til det første nordiske husholdningsmøde, som fandt sted i Sorø i sommeren 1909 på Sorø Akademi – Ankerhus var for lille til at rumme de mange deltagere. Hun bevarede stedse interessen for det nordiske samarbejde og forbindelsen til de ledende personligheder i Norden, men overlod efter anden verdenskrig sin førende rolle til mig. Og rektor Gustav Nedergaard

viderefører den nordiske tradition som medlem af styrelsen for Nordisk Husholdningsskole.

Allerede i trediverne indså Magdalene Lauridsen, at de private skolars fortsatte eksistens beroede på deres overgang til selveje. År 1939 overdrog hun derfor Husholdningsseminariet Ankerhus til en selvejende institution på særdeles gunstige vilkår. Hun betingede sig hvervet som formand for bestyrelsen, der i øvrigt bestod af repræsentanter for Det Kongelige Danske Landhusholdningsselskab, Sorø Amts Skoleråd, Elevforeningen Ankerhus, slægten Lauridsen-Dam og lærerkollegiet. Da hun i 1943 fyldte 70 år, gik hun af som forstander for seminariet, men beholdt med sin datter Margaret som medforstander ledelsen af husholdningsskolen. Også som bestyrelsesformand var hun helt rigtig. Hun var levende interesseret i hele virksomheden, blandede sig aldrig i dagligdagens rutine, men ville høres og blev hørt i alle principielle spørgsmål. Hun forstod fuldt ud værdien af at give tillid og kræve ansvar.

På sin tilværelses højdepunkt, da hun den 25. april 1933 fyldte 60 år, blev hun tildelt den sjældne udmærkelse fortjenstmedaljen i guld og var genstand for megen hyldest fra organisationer, politikere, embedsmænd, skoler og privatpersoner fra det ganske Norden. Da hun i 1943 fyldte 70 år, fik hun tildelt Det Kongelige Danske Landhusholdningsselskabs store sølvbæger, og efter krigen blev hun udnævnt til Storridder af Den Islandske Falk. Disse og mange andre æresbevisninger glædede hende naturligvis, men hun modtog dem med et ydmygt sind som værende »alt af nåde«. Hun var nemlig et alvorligt kristent menneske. Så længe hun magtede det, ledede hun selv morgenandagten for alle skolens elever i denne sal, og uden at missionere virkede hun ved eksemplets magt i frisindet kristelig retning for alle, hun kom i nærmere forbindelse med. Det hører også med til billedet af hendes personlighed, at hun var overbevist afholdsmand og ikke tålte anvendelsen af alkoholiske drikke på skolen. Som hun engang sagde til eleverne: »Hvad skal man med vin, når man kan få sodavand i mange forskellige farver?« Hendes stærkt udviklede humoristiske sans var meget tiltalende og af stor værdi i hendes virksomhed.

Ved 50 års jubilæet på Ankerhus i 1952 var Magdalene Lauridsen trods sine 79 år endnu ved godt helbred og præsiderede ved festen på sin sædvanlige muntert-værdige måde. De følgende år blev hun strenge for hende. Hun mistede efterhånden synet, og hendes kræfter tog langsomt af, men hendes datter Margaret og hendes hjælper fru Eriksen gjorde hendes sidste år så gode, som det nu var muligt. Hun døde stilfærdigt den 5. juli og blev gravsat på Pedersborg kirkegård med udsigt over søen til det Ankerhus, hun elskede så højt.

Magdalene Lauridsen var en praktisk idealist af usædvanligt format. Hendes tanker, ideer og planer om og for fremtiden nærmede sig det geniale, men aldrig det uigennemførlige, når god vilje fra anden side var til stede. Hun var et varmhjertet og omsorgsfuldt menneske, dybt engageret i kvindernes kamp for ligestilling i samfund, i hjemmenes økonomiske og praktiske problemer, i de unges velfærd og i de politiske, kulturelle og nationale bevægelser, der prægede udviklingen. I den danske husholdningsbevægelse var hun i 50 år den

førende pionér, og hun banede vejen for foretagender inden for uddannelse og forskning, der fører os langt uden for Danmarks grænser. Hun var meget beskeden i sin personlige livsførelse, søgte aldrig sit eget og vandt vel netop derved den respekt og tillid i befolkningen, hos politikerne og i centraladministrationen, der gjorde det muligt for hende at se så mange af sine foretagender lykkes. Da *Jørgen Jørgensen* i 1943 efter gennemførelsen af det store lovkompleks om ungdomsundervisningen besøgte Ankerhus, sagde han til Magdalene Lauridsen: »Nu har De da fået mere, end De nogen sinde har drømt om.« Hun svarede: »Nej, mindre end jeg har drømt om, men mere end jeg havde ventet.«

Hun skrev et kapitel i det danske folks historie, som nok endnu er os på for nært hold til en sandfærdig bedømmelse; men eventyret om den unge bonded pige, der satte husholdningsundervisningen og meget andet i gang og aldrig gav op for vanskelighederne, vil blive fortalt generation efter generation. Måtte de, der nu fører hendes gerning videre, tage ved lære af hendes liv og virke, så det befæstes og udvides. Det vil være den bedste tak, man kunne give den storsindede kvinde, Magdalene Lauridsen, grundlæggeren af Ankerhus og husholdningssagens mor.

Dette med hjerterum og kærlighed var udgangspunktet for den smukke og meget personlige tale, Karen Blicher Dam holdt om »Mor Magda«. Hun havde mange ideer og var ofte på rejse, men også dér gjorde hun gavn, idet hun strikkede drengenes lange strømper.

– Hun elskede sang, opfattede sangen som forløsende og sam-

Karen Blicher Dam i salen

lende, fortalte Karen Blicher Dam, der også havde et andet træk fra den allestedsnærværende Magdalene Lauridsen.

– Da jeg i sin tid var privatlærer hos en baron, kom mor Magda på besøg, og efter det besøg havde baronen udbrudt: – »Hvis jeg skulle være sammen med Deres mor til daglig, var jeg død af energi.« Det refererede Karen Blicher Dam senere til Magdalene Lauridsen, og svaret var:

– »Ja, det er heller ikke nogen almindelig død for en baron.«

Derefter kunne man lytte til Emma Seide Leths duo, som spillede uddrag af »Der var engang«. Det gode gamle klaver i Salen var i dagens anledning blevet stemt efter alle kunstens regler – en sand fryd for øret.

Til sidst talte tidligere formand for De samvirkende danske Husholdningsforeninger, Ellen Villemoes Andersen, om igangsætterten Magdalene Lauridsen, og i et muntert causeri, der indledtes med Ellen Villemoes Andersens første møde med fru Lauridsen, da Ellen Villemoes som ung pige kom til Ankerhus i 1917, var der også træk om Magdalene Lauridsens påklædning. Under en Norden-rejse mødte hun op på Skepsbroen i Stockholm en dag sidst i juni med plydskåbe, og den tidligere husholdningsformand, fru Lindquist, udbrød da: – »De er godt klædt på, fru Lauridsen.«

– »Ja, jeg tog også hjemmefra, før nogen var stået op,« replicerede Magdalene Lauridsen.

Ellen Villemoes Andersens tale var dog også beretningen om alt det, hun i sit organisationsarbejde havde modtaget gennem

Ellen Villemoes Andersen ved den gamle talerstol

Afdøde billedhugger Gunner Hansen, Bagsværd

Magdalene Lauridsen. – Jeg var ikke gået i gang med dette arbejde, hvis jeg ikke var skolet.

Da man senere var samlet ved den høje, bornholmske granitsten på plænen mellem seminariet og husholdningsskolen, talte elevforeningens formand Henny Bjerre Christensen om det, Magdalene Lauridsen – den stærke og rige personlighed – havde betydet for skolen, og efter at have afsløret mindestenen overgav hun den til institutionens formand, Folmer Dam. – Jeg håber, at ikke blot den selvejende institutions bestyrelse, men også lærere

Folmer Dam takker for elevforeningens gave

og elever på husholdningsskolen samt de studerende på seminariet vil føle deres ansvar over for dette minde.

Derefter kunne de mange gæster betragte den smukke sten, hvor billedhuggeren Gunnar Hansen på den smukkeste måde har foreviget Magdalene Lauridsen, sådan som mange husker hende.

Som en afslutning på denne på engang festlige og højtidelige dag blev samtlige gæster budt på kaffe i de smukt pyntede auditorier. En af talerne her var lektor Nordahl Svendsen, som meget morsomt citerede små minder om fru Lauridsen. Engang havde Magdalene Lauridsen spurgt Nordahl Svendsen: – »Nordahl, har De læst H. C. Ørsted: »Ånden i Naturen«?» – Jeg har kigget lidt i den, svarede Nordahl Svendsen! – Fru Lauridsen spurgte altid om det lette, for derved at aktivere eleverne på en pædagogisk måde.

Til slut holdt Margaret Lauridsen en meget smuk takketale og sluttede med ordene: – På bagsiden af fortjenstmedaljen, som mor Magda fik til sin 60 års dag, står »Fortjent«. Mor Magdas minde har fortjent det, vi har oplevet i dag – hjertens tak til alle, som har medvirke til dette!

Lisbeth Skaftø Christensen.

En tale ved 100 års dagen

af E. NORDAHL SVENDSEN

På opfordring af frk. Margaret Lauridsen bliver dette optaget nu af rektor Nedergaard.

Det er et referat – men efter hukommelsen – af, hvad jeg sagde til Mor Magda's – Magdalene Lauridsens mindefest for 100-året for hendes fødsel.

Jeg har udvidet det en lille smule, for at det måske bedre kan forstås.

Jeg har tænkt meget over, om jeg kunne komme nøjagtig frem til, hvornår det foregik. Men det kan jeg desværre ikke. – Men det har været enten i slutningen af tyverne eller i begyndelsen af trediverne.

Jeg begyndte ret hurtigt at komme på Ankerhus – også til fætterballerne –, og dér talte jeg om de venlige ioner, der lagde an på de små lyscerøde elektroner. Da jeg havde gjort det et par gange, blev jeg ringet op af fru Lauridsen, der spurgte, om jeg ikke ville komme derud. Jeg tænkte ved mig selv: »Hvad har jeg nu gjort, som er meget forkert?« Så sagde fru Lauridsen, Mor Magda, til mig: »Ja, jeg havde tænkt mig, at De skulle holde nogle populære foredrag om fysik for vore piger herude, men der er to ting, jeg må spørge Dem om.« »Og det er to ting, der måske er lovligt nærgående – men det er nødvendigt. For det første vil jeg gerne have at vide: Har De nogen som helst kontakt med sådan – – hvad man kalder højskoler og den slags ting?«

Jeg svarede: »Åh, både ja og nej, men jeg har da været lidt på Lollands Højskole – og navnlig har jeg gennemstuderet la Cours »Historisk Fysik« meget grundigt.« La Cour var jo fysiklærer på Askov. Og da – dengang kunne jeg jo se – smilte fru Lauridsen, og så havde jeg allerede fået en pæn karakter.

Derefter sagde hun: »Det næste spørgsmål er måske mere lige på og hårdt, men jeg må have at vide: Er De et kristent menneske?« Jeg svarede: »Ja, det mener jeg da, jeg er, fru Lauridsen.« »Ja, men,« spurgte hun, »hvordan kan en moderne atomfysiker være kristen?« Hvorpå jeg sagde: »Ja, det mener jeg i og for sig godt, man kan – for der er meget stor forskel på tro og viden.« »Men jeg véd ikke, fru Lauridsen, om De måske nogen side har været i kontakt med H. C. Ørstedes »Ånden i naturen?« Og så svarede hun: Jo, det har jeg – nogle gange har jeg søgt at kigge i den – men den er mig lidt besværlig. – Ja, for så ved jeg jo ikke der hvor De har kigget, om det er de områder hvor Ørsted siger: »Enhver form for fysik, kemi og andre naturvidenskaber er en menneskelig beskrivelse – en menneskelig opfattelse af de fysiske/kemiske love.

Men selve grundlaget for det hele – selve stoffet og hvordan de forskellige ting er opstået – det er guddommeligt, det er skaberen, der har gjort det, og det ligger ud over, hvad fysik og kemi virkelig kan forstå.« – Dette afsnit havde hun ikke sådan særligt kendskab til – men så sagde hun: »Véd De hvad – hvis jeg nu en gang imellem, når jeg har tid – men jeg må jo sige, at jeg er optaget – så ringer jeg til Dem . . .« – og det gjorde hun et sted mellem fem og ti gange. Og da havde vi nogle meget indholdsrige samtaler netop om Ørstedes »Ånden i naturen«. – Hun læste visse afsnit, og hver samtale tog hele aftenen. – Men det er den mest interesserede privatelev, jeg nogen sinde har haft.

- Så meget sagde jeg derude, og så vil jeg gerne tilføje, at så mindes jeg senere hen, da jeg begyndte at holde disse foredrag, dels her i salen - jeg ser endnu fru Lauridsen sidde over i sin stol - og dels over på Gl. Ankerhus. Når der så skulle spørges bagefter, var det ofte vanskeligt for eleverne at komme i gang. Men så viste Mor Magda sine store pædagogiske evner. For så spurgte hun så - jeg må næsten bruge udtrykket: »barnligt eller naivt«, men det er i ordenes gode betydning. Og så blev eleverne klar over, at hvis nogen af dem ikke havde forstået det, som alle vi andre har forstået. så kunne de bare spørge - og på den måde kom samtalen i gang.

Jeg vil benytte lejligheden til at takke Ankerhus og dermed *hele* Ankerhus indbefattet elevforeningen, for alt hvad jeg har oplevet herude. Ikke mindst den trofasthed, der er vist mig, da jeg mistede synet, - jeg har været brugt både til foredrag og jeg bliver indbudt som gæst ved festlige lejligheder, og er meget ofte også med til eksaminerne i fysik og kemi - jeg snakker da med censorerne og har i det hele taget en meget god kontakt herude.

Jeg synes også, jeg lige til sidst vil have lov til at nævne, at det glæder mig usigeligt, at jeg gennem pastor Elna Bækdorf sidste år fik lejlighed til at fortælle noget om de blinde. Blindesagen og de blindes forhold - og i øvrigt også andre handicappedes forhold - kender vi naturligvis selv, men det skal udbredes til en langt større kreds, og den interesse, som eleverne viste sidste år - og den omstændighed, at jeg allerede har hørt fra pastor Bækdorf, at man ønsker mig derud også i år - er mig en meget, meget stor glæde.

Endnu en gang: Tak til alle mine gode venner på Ankerhus!

En tak på 100 års dagen 25. april

Jeg føler trang til, også på familiens vegne, gennem årsskriftet, at sige en *stor tak* til alle, der på den ene eller anden måde var med til at gøre mindedagen så smuk og festlig.

Institutionen Ankerhus med rektor Nedergaard i spidsen og lærerne, der tog del i det rent praktiske arrangement, bl. a. sammenkomsten i salen.

Elevforeningen Ankerhus med dens formand Henny Bjerre Christensen for den vellignende og smukt udførte mindesten, som billedhuggeren Gunnar Hansen nåede at fuldføre kort før sin død - vi er meget taknemmelige for den.

Også tak for en skøn dekoration med 100 påskeliljer, elevforeningen havde lagt på Mor Magdas grav.

Ligeledes *hjertens tak*, ikke mindst til og i mindet om Folmer Dam, for det smukke mindeskrift. Jeg véd, det var ham en stor glæde at arbejde med det. Ingen andre kunne have gjort det så smukt og godt. Jeg er taknemmelig for, at hans kræfter slog til. Vi har fået mange taknemmelige tilkendegivelser fra tidligere elever.

M. L.

Formandsskifte på Ankerhus

Siden skolen i 1939 overgik til selveje, har der kun været to formænd for bestyrelsen – Magdalene Lauridsen til hendes død i 1957, og derefter Folmer Dam, der ifølge fondatsen var livsvarig formand.

Denne livsvarighed ønskede Folmer Dam selv skulle ophøre pr. 1. august 1973.

Efter Folmer Dams indstilling og med den samlede bestyrelses fulde tilslutning valgtes på det ordinære bestyrelsesmøde i juni d. å. Henny Bjerre Christensen til bestyrelsens tredje formand.

Henny Bjerre Christensen – der naturligvis er velkendt af årsskriftets læsere, idet hun i en årrække har været redaktør af årsskriftet og formand for elevforeningens bestyrelse siden Ingefred Juul Andersens død i 1970 – er ikke ukendt med de problemer, der er knytter sig til formandsposten på Ankerhus.

Foruden de rent personlige kvalifikationer skal jeg her pege på, at den nye formand kender uddannelsen på seminariet – dels i kraft af selv at være husholdningslærer fra 1956, dels i kraft af assistentstilling hos Folmer Dam i årene 1956–60, og herefter i årene 1960–70 lærer i forbrugerspørgsmål og husholdningsøkonomi. Denne lærerstilling overtog hun iøvrigt også fra Folmer Dam.

Også husholdningsskolens kurser og problemstilling har den nye formand et indgående kendskab til – ikke mindst de erhvervsfaglige kurser, idet hun som medlem af Fællesudvalget for huslig Uddannelse, som formand for lærestedsrådgiverne i Sorø amt og som medlem af »Mikkelsen-udvalget« vedrørende de erhvervsfaglige grunduddannelser på det huslige område, har fingeren på pulsen.

Fra sit daglige virke som medindehaver af den efterhånden omfattende bedrift på »Vestergaard« i Vrangstrup har Henny Bjerre Christensen indsigt i administration og regnskabsvæsen – en meget nødvendig kvalifikation for en bestyrelsesformand.

Vi håber, at den nye formand må få lykke til at bestride den ansvarsfulde post med heldig hånd under de omskiftelige tider, som vi unægtelig lever i.

Gustav Nedergaard.

P. S.: Og jeg er så i den situation, at formanden er een af mine tidligere elever.

Henny Bjerre Christensen

Agnes Eliassen

I minde

Agnes Eliasson, søster til Magdalene Lauridsen, kendt af mange gamle Ankerhusere som »Moster«, døde 5. september kort efter sin 89-årige fødselsdag.

Haven med blomster, frugt og grønsager havde alle dage hendes store kærlighed – derfor var det også naturligt, at hun efter at være blevet vandrelærerinde i 1904 senere begyndte at studere på Landbohøjskolen, hvorfra hun blev havebrugskandidat i 1912.

Hendes barndomshave i Astrup, som faktisk var noget særligt dengang, og som hun elskede, har sikkert været med til at inspirere hendes fremtidsinteresser.

Moster var et meget levende menneske, optaget af mange ting og med lyst til at hjælpe andre; det gav sig bl. a. udslag deri, at hun fra 1920 i 15 år var medarbejder i »Danske Kvinders Samfundstjeneste«, hvor man bl. a. etablerede marmeladekogning i 250 byer landet over, og derefter i andre 15 år var rejsesekretær inden for Mødrehjælpen, arrangerede møder, skrev breve o. s. v. til institutioner, som resulterede i »Mors Dags« indsamlinger til tøj og andet til uddeling, hvor det tiltrængtes.

Moster Agnes var som stor skolepige ofte på ferie hos Mor Magda, der dengang havde Sorø Husholdningsskole, og har faktisk siden da haft tilknytning til Sorø og Ankerhus, hvor hun var med i institutionens bestyrelse til kort før sin død.

Fru Eliasson var ligeledes havebrugslærer i mange år på An-

kerhus, og da forskoleseminariet efter Peter Dams død i 1918 blev nedlagt, blev det ved hjælp af biblioteksdirektør Thomas Døssing omdannet til Peter Dams bibliotek, som Moster Agnes, efter et ophold på biblioteksskolen, passede i mange år. Familien Eliasson beboede dengang lejligheden ovenpå.

Moster var fantastisk, bestemt ikke kedelig, lige meget hvilket område hun boltrede sig i; hun sad inde med megen viden, holdt mange foredrag rundt om i landet, og i radioen bl. a. en serie, der hed »Over hækken«, hvor hun sammen med sin gode ven fru Elisabeth Ludvigsen fortalte om de nytteplanter, hver især dyrker.

Også Statens Husholdningsråd gav hende opgaver, hvor hun udnyttede sine tidligere uddannelser. Moster skrev artikler, pjecer m. m. og bl. a. »Konservering i krisetider« sammen med Folmer Dam.

Men nu er det så slut med Mosters inspirerende og kærkomne besøg her. Det var hende en stor glæde at være med til Mor Magdas 100 års dag. Hun har gennem årene været trofast mod Ankerhus og haven her, de sidste gange måtte haveturen dog foregå med bil; hun blev altid glad, når man bragte hende enkelte blomster fra haven, som straks blev modtaget med det latinske navn. Ja, vi kan takke hende for mange skønne naturoplevelser.

Margaret Lauridsen.

Cand. mag. Ingrid Saxtorph, f. Gormsen, døde lillejuleaften sidste år, 83 år gammel, og blev gravsat på Garnisons kirkegård. Ved en enkel og smuk højtidelighed. Inden hendes bære blev ført fra hendes hjem på »Skrænten«, talte også Folmer Dam om fru Saxtorphs betydning for skolen; han sagde bl.a.: »Mor Magda vidste, hvad hun gjorde, da hun ansatte fru Saxtorph uden at spørge andre.«

Siden omkring 1902 har hun haft tilknytning til Sorø og Magdalene Lauridsen, idet de mødtes hos deres fælles venner, pastor Bjerres, Pedersborg.

I ca. 30 år underviste Ingrid Saxtorph på Ankerhus i samfundskundskab, pædagogik, psykologi og litteratur; hun var en vidende og inspirerende lærerinde – som en elev engang udtrykte sig: »at komme til fru Saxtorphs timer var som at komme til en oase«. Hun var meget trofast, glemte aldrig gamle elever, havde evne til at tage sig af de unge – og ikke mindst af dem, der havde problemer at slås med. »Åbent hus« havde hun altid, bl.a. også for de akademister, der ikke havde hjem her i landet – ligeså under krigen.

Ingrid Saxtorph

På den tid boede fru Saxtorph på »Skovhytten« og var en slags »mor« for skolekøkkenlærerinderne – der jo ikke hørte til de helt unge – og for dem var hun også en ven.

Selv om fru Saxtorph de sidste år var skrøbelig, beklagede hun sig aldrig, var altid tilfreds – så det var positivt at besøge hende.

I hendes sidste dage var naboerne, bl. a. Nico Dam, flittige til at smutte over og være i kontakt med hende.

M. L.

Den 22. maj 1973 blev Anna Eriksen – Moster Erik – 80 år. Dagen blev fejret med familien i Grenå. I 20 år var Anna Eriksen lærerinde på Gl. Ankerhus – en uvurderlig hjælp for skolen og for mig personligt.

M. L.

Et vers på en af fødselsdagene lyder:

*Hej, Anna, der randt af et høj-stammet folk
på Vendsyssels bakker og dale,
for nordjydens væsen du gerne var tolk,
og aldrig i ærmet du gemte en dolk,
uforblommet var stedse din tale.*

K. D.

Ved mindesammenkomsten efter Folmer Dams jordfæstelse på Pedersborg kirkegård samledes mange venner, gamle elever og medarbejdere i Salen. Jeg er taknemmelig for, at en af vennerne foreslog, vi skulle synge den gode sang: Om alle mine lemmer var fuld af idel sang o.s.v., som også blev sunget ved hans fars begravelse i 1918.

Salmebogen nr. 8, Højskolesangbogen nr. 99.

Jeg synes, det var så mærkeligt smukt, at netop den dag, Folmer blev kørt til kapellet, vajede de nordiske flag i Sorø (ven-skabsbystævne); han havde jo på flere måder det nordiske med i sit virke – under besættelsen måtte han bl. a. undervise i Sverige.

M. L.

Dimissionsholdet 1973

Regnskab for Elevforeningen Ankerhus

1. september 1972 – 31. august 1973

Kontingent for 826 medlemmer		11.875,00
Elevmødet 1972	6.180,49	4.017,01
Renter af bankindestående og giro ..		642,38
Salg af sangbøger		50,00
Årsskrift incl. porto	5.678,20	
Bidrag til mindesten	1.000,00	
Udsendelse af mindeskrift	923,60	
Bestyrelsen	362,30	
Gaver	225,38	
Kontorudgifter	191,95	
	<hr/>	
	14.561,92	16.584,39
Nedgang i beholdning af sangbøger..	50,00	
Årets overskud	1.972,47	
	<hr/>	
	16.584,39	16.584,39

STATUS pr. 31. august 1973

Indestående i bank		16.480,48
Indestående på folio		34,66
Indestående på giro		285,70
Kontant beholdning		52,50
Beholdning af sangbøger		1.477,50
Formue pr. 1. september 1972	16.358,37	
Årets driftsoverskud	1.972,47	
	<hr/>	
	18.330,84	18.330,84

Ingrid Krabbe Larsen,

Dags dato gennemgået regnskabet.
Bankbog, giro- og kassebeholdning kontrolleret. Intet fundet at bemærke.

Sorø, den 28. august 1973.

Rebekka Astrup Jørgensen.

Ellen Petersen.

Regnskab over elevmødet 1. okt. 1973

Betaling for deltagelse i mødet:

Gæster	3.250,00	
Seminariet Ankerhus	300,00	
Elevforeningen	225,00	
Erik Hansen		48,00
Fru Leth		170,00
Gave til foredragsholder		130,70
Regensen for engangsservice		100,00
Gl. Ankerhus, madvarer m. m.		2.358,40
Gl. Ankerhus, til eleverne		750,00
Elevforeningen betalt for middag....		225,00
Elevforeningen betalt for kaffe.....		44,00
Indbydelseskort + forsendelse		803,40
	<hr/>	
	3.775,00	4.629,50
Elevforeningens bidrag	854,50	
	<hr/>	
	4.629,50	4.629,50

Sorø, den 19. oktober 1973.

Ingrid Krabbe Larsen.

Magdalene Lauridsens fond

Driftsregnskabet for året 1972 udviste overskud til legatuddeling på kr. 1800,00; heraf blev ved juleafslutningen 1972 uddelt følgende legater:

Grethe Jørgensen, 2. klasse	300,00	
Anne Marie Marcussen, 3. klasse	350,00	
Karen Winther, 3. klasse	350,00	i alt 1000,00

Den 22. maj 1973 blev Nina Staun, elev i øvelsesskolen, tildelt 500 kr.

Fondens formue var pr. 31. december 1972 49.846,37 kr.

I Folmer Dams sted vil suppleanten, Thea Rasmussen, indtræde.

Bestyrelsen vil senere konstituere sig med en formand.

Gaver modtages fortsat gerne af Margaret Lauridsen, Gl. Ankerhus.

Hilsener

Lærerne på det ganske Ankerhus sender hilsen og ønsker godt nytår.

*Mary Sibbern. Krista Laursen. Henny Langkjær. Else Hansen.
Ingrid Krabbe Larsen. Sigrid Willadsen. Hemming Andersen.
Ellinor og Aage Houmand. Britta Lambæk Nielsen. P. F. Truelsen.
Lis Henriksen. Ruth Vædele Jensen. Helle Vibeke Borch. Inge Møller.
Elna Bækdorf. Bente Balle Jegstrup. Torben Colding. Ingeborg Højer.
Bent Pedersen. H. C. Olsen. Svend Olsen. G. Goeskjær.
Merete Mørk Madsen. Sofie Larsen. Nanna Hørlick Hansen.
Margareta Svensson. Inga Kristoffersen. Hanne Christoffersen.
Lisbet Allesøe. Karen Hørslev Christiansen. Lise Kjærsgaard.
P. Kofoed. Else og Gustav Nedergaard*

– sammen med

*Ein. Blach. Marie Broholm. Marence Tarp.
Julle og S. A. Lundgaard. Karoline Buckhøj. Anna Eriksen.
Margaret Lauridsen. Nico Dam. Thea Rasmussen. Ester Pedersen.*

Bestyrelsen for elevforeningen »Ankerhus« ønsker medlemmer og andre læsere af bladet en glædelig jul og et godt nytår.

*Else Larsen. Lisbeth Skaft Christensen.
Ingrid Krabbe Larsen. Margaret Lauridsen.
Hanne Holm. Henny Bjerre Christensen.*

Kursusdeltagere 1973

Husholdningslærere – dimitteret 22. juni 1973

- 335 Alice Thorndal, P. Damsvej 6, Sorø.
- 336 Anni Andersen, Lyø, Faaborg.
- 337 Anette Bach Andersen, Søndergade 4. Kolind.
- 338 Line Andersen, »Bøgely«, Arnøje.
- 339 Lisbeth Antonsen, Engelsholm, Bredsten.
- 340 Jette Brendstrup, Holbækvej 71, Sorø.
- 341 Kirsten Bank, Priorgade 3, Sorø.
- 342 Bodil Brejnebøl, Karleby, Øster Ulslev.
- 343 Dorte Bundgaard, Frøstrup.
- 344 Jonna Christensen, Ulfkjærbjerg, Bækmarksbro.
- 345 Agnethe Thierry Hansen, Mindegade 42, Horsens.
- 346 Birgit Hansen, Jomfrumarken, Nr. Aaby.
- 347 Birgit Fog Hansen, Hesbjerghuse, Vissenbjerg.
- 348 Inger Hansen, Stenstrup, Sorø.
- 349 Lisbet Hybschmann, »Uldallund«, Vojens.
- 350 Anne-Marie Jensen, Sallerup, Lundby.
- 351 Tove Jensen, Vestervang 6, st., 8000 Aarhus C.
- 352 Tove Elgaard Jensen, Koldemosevej 11, Sorø.
- 353 Lis Jørgensen, Klovtoftevej 41, Tåstrup.
- 354 Lene Egelund Knudsen, »Ørnchøjgaard«, Bjerne, Faaborg.
- 355 Anne-Merete Glud Larsen, Elysiavej 4, Risskov.
- 356 Elly Larsen, Dalsgaard, Ørsted, Havdrup.
- 357 Elly Straarup Lund, Dalby, Bjert.
- 358 Judith Lynggaard, Rinkenæs.
- 359 Anne Marie Marcussen, Langmosegaard, Fynshav.
- 360 Tove Mølgaard, Stenderup.
- 361 Elisabeth Bjerger Nielsen, Hasselvænget 4, Odense.
- 362 Inge Merete Lundegaard Petersen, Fjenneslev.
- 363 Mette Nielsen, »Boris«, Idum, Bur.
- 364 Dorthe Kærholt Pedersen, Kærholt, Søby, Ærø.
- 365 Anne-Grethe Rasmussen, Tullebølle.
- 366 Eva Bay Rasmussen, Karls, Hobro.
- 367 Else Riggelsen, Roost, Branderup.
- 368 Inge Marie Salbo, Egense, Otterup.
- 369 Inge Schaumann, Ekkodalen 12, Næsby.
- 370 Birgit Schuldt, Helgolandsgade 19, Sønderborg.
- 371 Bente Trads, »Hørbækgaard«, Sønderbæk, Randers.
- 372 Karen Winther, »Kærvang«, Støvring.
- 373 Jytte Aalborg, Staureby, Gedser.

Elever i 3. klasse fra 15. august 1973

Ulla Andersen, Herlevgårdsvej 31, Herlev.
Birthe Bojesen, »Skovly«, Dronninglund.
Bodil Brun, Rødding, Viborg.
Susanne Bøjen, Todbjerg, Hjortshøj.
Lise Christensen, Nansensgade 66, København.
Grethe Elholm, Sandvad, Hjallerup.
Margit Grønning, Borregaard, Overlade.
Anne-Marie Hass, Lærkevej 16, Jyderup.
Charlotte Høg, Hestevandingen 7, Stubbekøbing.
Vibeke Jacobsen, Støkkerhoved, Haderslev.
Grete Jørgensen, Hvilestedgaard, Nørre Aaby.
Anne Keinicke, Hjelmsøllille, Herlufmagle.
Bente Ladefoged, Ørby, Koldby Kaas, Samsø.
Karen Lundsby, Fredsø, Nykøbing M.
Kirsten Markussen, V. Hvidebjerg, Karby, Mors.
Bodil Bjerremand Mikkelsen, Jeskær, Ø. Lindet.
Inge Marie Nielsen, Levringgaard, Kjellerup.
Inger-Lisbeth Kirkholm Nielsen, Efterskolen, Bramminge.
Laila Møller Pedersen, Nyvej 2, Fuglebjerg.
Bodil Pelle, Venmenæs, Bjerreby.
Aase Grove Poulsen, »Hornbækgaard«, Haubro, Aars.
Marianne Riishøj, Kornvænget 7, Vordingborg.
Inge Merete Schrøder, Uffesvej 23, Hadsten.
Karin Søndergaard Sørensen, Randersvej 3, Aarhus.
Solveig Engberg Thomsen, Langelinie 47, Otterup.

Elever i 2. klasse fra 15. august 1973

Niels Christian Adamsen, Kraghsvej 27, Horsens.
Birgit Tving Andersen, Tvingbro, Allerslev.
Anna Thirup Christensen, Søengen, Aabybro.
Anne Stensgaard Christensen, Storegade 6, Tarm.
Marianne Christoffersen, Ørbækvej, Fraugde.
Marianne Flesjø, Skjærhollen, Norge.
Aase Holdt, Stenderup, Toflund.
Inga Slente Henriksen, Bøgely, Himlingøje.
Jonny Jensen, Kuldbjerg, Gadbjerg.
Aase Jeppesen, Kastkær, Lunde.
Elsebeth Lindrum Jepsen, Jørgensgaard 62, Aabenraa.
Karin Jessen, Kjelst, Billum.
Birthe Justesen, Lyngbakken 20, Hadsund.
Kaja Jørgensen, Brunsgaard, Lomborg, Ramme.
Mette Brix Kjelgaard, Fyrbakken 10, Hirtshals.
Kirsten Krarup, Gl. Holmegaardsvej 81, Hillerød.
Else Lindgaard, Enslev, Ulstrup.
Inge Lise Lorentzen, Ugleholt, Stokkemarke.
Sonja Madsen, Brovej 2, Rødby Havn.
Anne-Marie Mortensen, Hasselvej 3, Jægerspris.
Elise Nielsen, Naurvænget 7, Odense.
Edel Overgaard, »Hindsels«, Hvidbjerg.
Hanne Petersen, Danstrup, Fredensborg.
Else-Marie Rasmussen, Sandbakken 25, Næstved.
Grethe Møller Rasmussen, Dølmer, Grenaa.
Inge Rasmussen, Præsteskovsvej 4, Broby.
Inge Sandal, Tæbring, Nykøbing M.
Kirsten Schmidt, Krakasvej 70, Lyngby.
Hanne Thode, Løveroddehus, Varmark.
Anny Marie Thomsen, Aale, Ranum.

Elever i 1. klasse fra 15. august 1973

Anette Abrahamsen, Dybbøl Banke 17, Sønderborg.
Birthe Balskilde Andersen, Ravnholdt, Tranbjerg J.
Klara Marie Andersen, Smakkerup, Kalundborg.
Jytte Andresen, Kummelefort 10, Kollund.
Vita Bonde, Ørstedsgade 24, Sønderborg.
Lis Thybo Christensen, Kornblomstvej 5, Mundelstrup.
Grethe Dam, Farris, Vamdrup.
Birgit Fledelius, Bakkedraget 2, Nyråd.
Hanne Alesbo Hansen, Parkvej 18 A, Skælskør.
Grete Hummeluhr, Hammelvej 11, Hadsten.
Annelise Hjort Jørgensen, Kirkevejen, Køng.
Bodil Jørgensen, Kettinge.
Yvonne Landrock, Linde Allé 11, Ikast.
Grete Martinussen, Fruevej 15, Nykøbing Mors.
Agnethe Kristine Nielsen, Dyrhegnet 37, Korsør.
Alice Nielsen, Fruehøjvej 6, Herning.
Anna Marie Nielsen, »Skovgaard«, Stadil, Tim.
Elly Nielsen, »Vraa«, Nr. Nisum, Lemvig.
Grete Trier Nielsen, Cikorievej 22, Skovby, Rask Mølle.
Else Nørgaard, Dorf, Flauenskjold.
Hanne Olsen, Faksevej 44, Fakse Ladeplads.
Gun Elisabeth Palmén, Eikeveien 20, Holmestrand, Norge.
Hanne Petersen, Nr. Jernløse, Regstrup.
Inga Petersen, Chr. Koldsvej 4, Odense.
Jane Petersen, Gasværksvej 3, Maribo.
Karen Inger Rasmussen, Dortheasvej 20, Esbjerg.
Sonja Krogh Sørensen, Rold, Arden.
Bodil Margrethe Thomsen, Koldbrovej 36, Mylund, Jerslev J.

Afsluttende køkkenledere – januar 1973

Ina Andersen, Roskilde.	Tove Jensen, Albertslund.
Katrine Bülmann, København.	Inger Jeppesen, Brande.
Anni B. Christiansen, Vanløse.	Lone Jespersen, Svinninge.
Bente O. Christiansen, Nr. Jernløse, Regstrup.	Bente Kornerup, Roskilde.
Jette Drejer, Nykøbing Mors.	Helle Larsen, Ruds-Vedby.
Krista Due, Flemming.	Karen Grethe Larsen, Svinninge.
Hanne Due, Toreby L.	Irene Lenskjold, Ørbæk, Fyn.
Mona Ellehave, Gedser.	Dorrit Lorentsen, København Ø.
Lis Gerding, Helsingør.	Judith Mathiasen, København NV.
Lise Gori, Skødstrup.	Yrsa Nielsen, Viby Jylland.
Randi Gudbergesen, Gentofte.	Mariane Nielsen, Rødvig.
Ulla Hansen, Kalundborg.	Jane Nielsen, Saksøbing.
Jytte Hansen, Mørkøv.	Mona Nielsen, Nr. Asminderup.
Ingelise Hansen, Bagsværd.	Iris Nonbo Nielsen, Lundby.
Poula Ipsen, Østermarie, Bornholm.	Akitsungunak Ottsen, Humlebæk.
Inge Jacobsen, Jystrup.	Kirsten Rasmussen, Nakskov.
Jytte Jensen, Aarhus.	Anette Schultz, Maribo.
Helen Jensen, Bjæverskov.	Bente Simonsen, Saksøbing.
Margit Jensen, Hårlev.	Lis Steenberg, Rønne.
Jytte M. Jensen, Karlslunde.	Kirsten Svenningsen, Søborg.
	Grethe Seifert, Helsingør.

Øvelsesskolen – februar 1973

Annegrethe Christensen, Albertslund.	Hanne Lørum, København S.
Jane Christiansen, Albertslund.	Lise Laubjerg, Munkebjergby.
Hanne Christoffersen, Albertslund.	Agnete Nielsen (1. kl. sem.), Korsør.
Marianne Hansen, Ringsted.	Ninne Staun, Skive.
Ellen Høgh, Rønne.	Gunver Hansen, Tåstrup.
Lone Jensen, Vallekilde.	Nancy Kisakeni, Tanzania.

Køkkenledere – maj 1973

Jytte Andersen, Frølund, Korsør.
Susanne Bach, Horsens.
Kirsten Dalager, Odense.
Kirsten Dalsgaard, Ørting.
Doris Fallesen, Gesten.
Maren Davidsen, Færøerne.
Anne Them Hansen, Vordingborg.
Bente Hansen, Svebølle.
Lisse Hansen, Skælskør.
Lis Haagensen, Svaneke.
Bodil Jensen, Næstved.
Elna Hjort Jensen, Aakirkeby.
Lene Jensen, Thyregod.

Inga Justesen, Stenderup.
Gitte Møller Nielsen, Rønne.
Inge Nielsen, Hesselager.
Merete Nybo, Lundby.
Inger Olesen, Skanderborg.
Agneth Boholm Pedersen, Mern.
Edith Pedersen, Hadsten.
Vibeke Sartow Pedersen, Stensved.
Jutta Paag, Haarby.
Ane Rosing, Grønland.
Karin Svendsen, Møn.
Susanne Svendsen, Brødeskov.
Rigmor Skaarup, Thisted.

5 mdr.s køkkenledere – august 1973

Kirsten Wildt Andersen, Otterup.
Anette Deichmann, Næstved.
Susanne Deichmann, Næstved.
Elisabeth Eliassen, Grønland.
Anne Marie Holm Frandsen, Tjørnelunde, Høng.
Ruth Høj, Skælskør.
Tove Johansen, Bjernede, Sorø.
Grethe Jørgensen, Næstved.
Helen Jørgensen, Kettinge.
Anna Marie Knudsen, Frankerup.
Aase Hoffmann Madsen, Søborg.
Bente Møller, Slagelse.

Birgit Nielsen, Kirke Eskildstrup.
Birgitte Skov Nielsen, Kerteminde.
John Benny Nielsen, Fuglebjerg.
Aase Skovgaard Nielsen, Kirke Såby.
Marianne Lindkvist Nowak, Korsør.
Dorte Pedersen, Bjerringbro.
Grethe Pedersen, Vestermarie, Rønne.
Gunhild Germann Pedersen, Sneslev.
Birgit Petersen, Humble.
Inger Rasmussen, Maribo.
Grethe Skov, Hjallese.
Birthe Veje, Kongerslev.
Anna M. Willumsen, Skovse, Slagelse.

NFG-elever – august 1973

Lone Andersen, Roskilde.
Søren Chr. Bjerregaard, Thisted.
Mona Bruun, Hirtshals.
Beth Lone Hansen, Odense.
Bente Jensen, Hedehusene.
Anne Jensen, Mørkøv.
Peter Jensen, Slagelse.
Anni Jensen, Skibby.
Kirsten Jespersen,
John Jørgensen, Aalborg.

Anette Kristensen, Fruens Bøge.
Bente Mogensen, Hirtshals.
Anja Mortensen, Aalborg.
Erna Mølgaard, Aabybro.
Doris Pedersen, Glumsø.
Pia Pedersen, Nibe.
Karen Skov, Kirke Hyllinge.
Lissi Thyrrerstrup, Hobro.
Krista Poulsen, Strandby.
Birthe Jepsen, Jerslev.

Øvelsesskolen – august 1973

Inge-Marie Kjær Andersen, Ørnhøj.
Anna Birthe Graversen, Ørnhøj.
Anne-Marie Hansen, Korsør.
Dorte Ellebjerg Hansen, Nykøbing Sj.
Anne Borres Hansen, Tostrup, Stege.
Jytte Jeppesen, Holstebro.
Solrun Johansen, Strendur, Færøerne.
Lisbeth Brøgger Knudsen, Nyborg.
Lene Skovgaard Larsen, Gørløse.
Berit Nielsen, Helsingør.

Ellen Nielsen, Sæby, Høng.
Jette Irene Nielsen, Kalundborg.
Susanne Olsen, Mulstrup, Ringsted.
Karin Rasmussen, Kirke Eskildstrup.
Nita Sander Rasmussen, Korsør.
Birgit Sørensen, Helsingør.
Kirsten Thomsen, Kirke Eskildstrup.
Gitte Hansted Thomsen, København F
Anne Margrethe Ulrik, Rørvig.

